

Betlehemezés

Foglalkoztató füzet
1-4. osztályos tanulók részére

A betlehemezés leírása:

A betlehemezés egy több szereplős dramatikus játék. Elő lehet adni élő szereplőkkel és bábokkal is. A betlehemezők saját kézzel készített jászol vagy templom alakú betlehemet visznek magukkal. A betlehemes játék állandó szereplői a kifordított bundát viselő pásztorok és a szent család, de vidékenként más-más szereplőkkel egészül ki(angyal, evangélista, öreg, bojtár stb.). Eredetileg 16-18 éves fiúk játszották, házról- házra jártak és énekes-táncos párbeszédet adtak elő. Rövid bevezető után Jézus születésének rövid leírása következik, majd József elmondja az eredménytelen szálláskeresés történetét. Ezután a pásztorok hódolnak Jézus előtt. Egyes változatokban tréfás rész is található, ahol a pásztorok vetélkednek. A végén a házigazda megvendégeli a betlehemező fiatalokat. Befejezőként elhangzik az áldás.

Egyik változata: Nosza, nosza, jó gazda,
Bocsáss minket utunkra,
Házadra, magadra,
Szálljon Isten áldása!

(Tiszakarád, Zemplén m.)

Betlehemes játék

Szereplők: Betlehemes, Evangélista, Pásztor 1, Pásztor 2, Pásztor 3, Öreg, Bojtár, Angyal 1, Angyal 2, Szűz Mária, Szent József, Kiskórus

BETLEHEMES: Dicsértessék a Jézus Krisztus! Szabad-e bejönni ide Betlehemmel? (Bemennek a szobába, a Betlehemet leteszik az asztalra vagy a földre.)

EVANGÉLISTA: Ebben az időben történt, hogy Augusztusz császár rendeletet bocsátott ki, hogy az egész földkerekséget számlálják össze. József is felment Galilea Názáret nevű városából Júdába, Dávid városába, Betlehembe, mert Dávid házából és nemzetségéből származott, hogy feljegyeztesse magát Máriával, a feleségével együtt, aki áldott állapotban volt. Ott tartózkodásuk alatt elérkezett a szülés ideje. Mária megszülte egyszülött fiát, pólyába takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson. Pásztorok tanyáztak a vidéken kinn a szabadban és éjnek idején őrizték nyájukat.

BOJTÁR: Már két hete, vagy három Öregapánkat várom. Nézd csak, ott jön! Jól látom?

ÖREG: Tüdős, májas, huppantós jóestét! No, öcsém, van-e hibám vagy károm?

BOJTÁR: Ha a nyáját én vezetem, nincs ott semmi veszedelem.

PÁSZTOR 1: Hány az óra, Öreg?

ÖREG: Háromfertyály ződre, feküdjünk a földre! Az Öregnek kicsi kell, alig iszik - bukik fel. (Lefekszenek mind és alszanak, halkán szuszognak. Az 1 pásztor lassan sétál, őrködik.)

PÁSZTOR 1: Juhászim, pajtásim, de elaludtatok, ennél a nagy nyájnál egyedül hagyatatok! Mind úgy alszik, mint az összeesett duda, ilyen hideg éjjel talán nem is csuda... (Megáll, figyel)

PÁSZTOR 1: Milyen szép ma Betlehem, fényességet lát szemem... Egy szép csillag amint száll, rozzant pajtánál megáll.

(ének: Mennyből az angyal...)

ANGYAL 1: Glória!

PÁSZTOR 1: Ejnye, pajtás, angyal szól tán?

PÁSZTOR 2: Persze, hogyne, a kolbász kukorékol a kéményben!

ANGYAL 2: Glória!

PÁSZTOR 1: Hallod-e pajtás! Azt mondja: gomolya!

PÁSZTOR 3: Gomolya? Ó, ha kettő-három tarisznyánkba gurulna...

ANGYALOK: Glória! Glória!

PÁSZTOR 1: Az áldóját... Ébredjetek, ébredjetek!

(Az 1 pásztor megrázza a többi pásztor, akik az Öreg kivételével felkelnek.)

PÁSZTOR 2: Ki vagy te?

ANGYAL 1: Égből küldött engem Isten, hogy az örömhírt hirdesse, hiszen ma megszületett, ki megjövendőltetett!

PÁSZTOR 3: (álmosan) Ej, mi dolog ez, ej, mit jelent ez?

ANGYAL 2: Új örömet mondunk nektek, kik itt jelen vagytok, megszületett Betlehemben a ti Megváltótok! Rossz istállóban, szalmában, jászolban fekszik a Messiás ebben a nagy fagyban.

PÁSZTOROK: (ébresztik az Öregt) Kelj fel, Öreg, indulás, vár minket a Messiás!

ÖREG: (felül, bosszúsan) Kuratéra, bakatéra, élhetetlen gyurgyóka, babsze kokassa, mit kurjongatsz a fejem fölött, miért nem hagysz már aludni?

PÁSZTOR 3: Csapófát az Öreg alá!

ÖREG: Csapófát a nagyapátok térgye alá! Fel bír még az Öreg a maga erejéből is állani.

PÁSZTOR 1: Ne féljen kend, Öreg, velünk van az Isten!

ÖREG: Nem is félek, csak ... a szívem nagyon remeg.

PÁSZTOR 2: Jöjjön, Öreg, Betlehembe!

ÖREG: Hová, Debrecenbe?

PÁSZTOR 3: Nem, Öreg, Betlehembe, a kis Jézuska imádására.

PÁSZTOR 1: Elég már! Mit vigyünk a kis Jézusnak ajándécul?

PÁSZTOR 2: Egy bárányt, egy sajtot! (éneklí) Ilyen szegény pásztoroktól elég lesz, elég lesz, Talán még egy aranyból is többet téssen!

EVANGÉLISTA: Miután az angyalok visszatértek a mennybe, a pásztorok így biztatták egymást: „Menjünk hát Betlehembe, hadd lássuk a történeteket, amiket az Úr hírül adott nekünk.” Gyorsan útra keltek és megtalálták Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő kisdedet.

(Ének: Pásztorok, pásztorok...

Közben a pásztorok a Betlehemhez mennek.)

PÁSZTOR 3: Bárányt vivő jó társam, menj be te elsőnek, amint lehet tiszteljed, térdhajtással köszönts, kérj áldást nyájunkra, malasztot magunkra a kis Jézustól!

BOJTÁR: (éneklí) Rossz a Jézus kis csizmája, sír a ködmöne, ázik, fázik, megveszi az Isten hidege. Hogyha volna kiscsizmám Jézuskának od'adnám. Báránybőrös ködmönkémmel jól betakar-nám. Akkor hozzám hajolna, talán meg is csókolna. Boldogabb a széles földön senki sem volna. (Az Öreg közel hajol a Betlehemhez.)

ÖREG: Hé, te, mi az a nagy fényes?

PÁSZTOR 1: Gyertya világ, Öreg.

ÖREG: Hát az a gyapjas?

PÁSZTOR 2: Kis bárány, Öreg.

ÖREG: Hát az a nagy fülű?

PÁSZTOR 3: Kis számár, Öreg.

ÖREG: Hát a kis Jézuska, hol fekszik?

PÁSZTOR 1: Ott fekszik a jászolban. Nézzen bele jól!

(A pásztorok odatérdelnek a Betlehem elé.)

PÁSZTOR 3: Vedd le pásztor a bundád, takard be a Jézuskát, mert nincs neki bundácskája, ázik, fázik lábacskája.

PÁSZTOR 1: Édes kis Jézuskám, még csak takaród sincs...! Szeretettel adom ajándécul neked kopott pásztorszűröm, én majd az éjszakát nélküle is tűröm!

PÁSZTOR 2: Édes kis Jézuskám, egy kis bárányt hoztam, az alomból szépnek leginkább ezt tudtam!

PÁSZTOR 3: Én is neked adnám kerek kis sajtocskám, de az út hosszú volt, s lukas a tarisznyám. Talán elvesztettem, esetleg megettem? Amíg ideértem, bíz' elfelejtettem...!

PÁSZTOR 1: (a bojtárhoz) Mit adj neki! Ne törd fejed! Fejd a kecskét, hozzád tejet!

MÁRIA: Köszönöm pásztorok, köszönöm tinektek, s kívánom: a mennyben örvendezhessetek, a menyben mindnyájan jutalmat nyerjete, s ott örökké tartó örömben éljete.

JÓZSEF: Köszönjük, fiaim, szép ajándékokot, Isten jutalmazza minden fáradságot, adja meg orcáját örökké látnotok!

Betlehemes népdalok

Betlehem, Betlehem

Bet - le - hem, Bet - le - hem a te ha - tá - rid - ba
Ér - ke - zett Má - ri - a ron - gyos is - tál - ló - ba.

Leül a szénába, mint a bús gerlice,
Elkészíti magát a boldog estére.

Egy angyal, egy angyal újságot hirdetett:
Betlehem várában kis Jézus született!

Hideg szél fújdogál, jaj de nagyon fázik
A kised Jézuska, értünk siránkozik.

Pásztorok, keljünk fel

$\text{♩} = 76$
Pász-to-rok, kel-jünk fel, ha-mar in-dul-junk el Bet-le-hem vá-ro-sá-ba,
10 ron-gyos is-tá-lócs-ká-ba! Si-es-sünk, ne kés-sünk, hogy még e-zen
18 éj-jel ot-tan le-hes-sünk, mi U-runk-nak tisz-te-le-tet te-hes-sünk!

Szómagyarázat:

Betlehem: A város, ahol Jézus született

Szent Család: Jézus, Mária Jézus anyja, József Jézus apja

áldott állapot: gyermeket váró

kisded: kisbaba

gomolya: sajtféleség

Messiás: Jézus

csapófa: fa emelőrúd

menny: Isten, angyalok lakóhelye

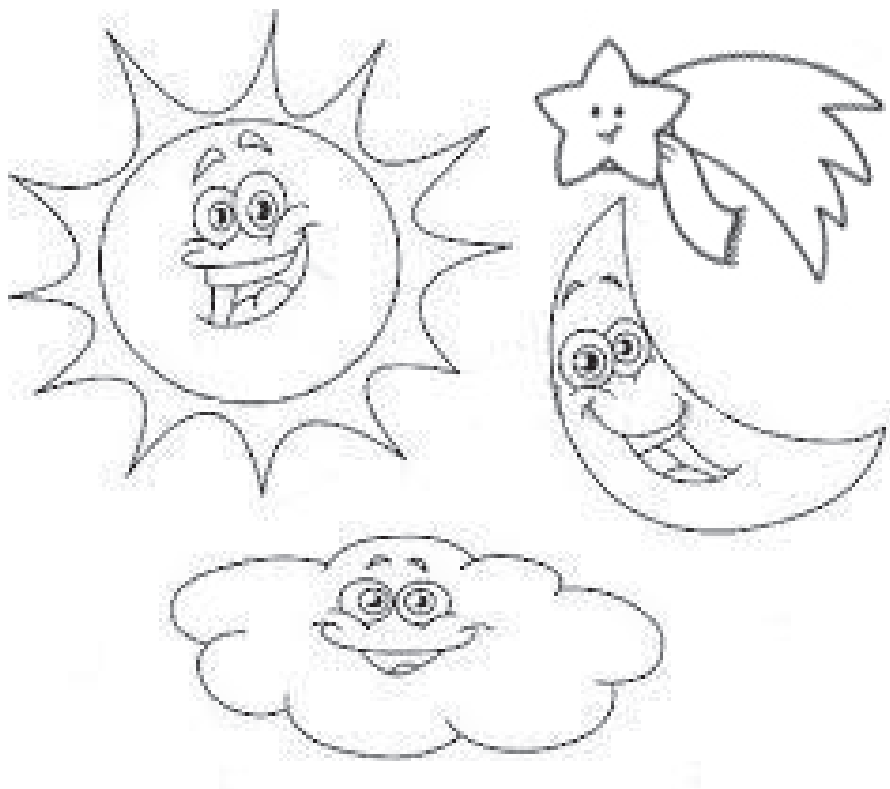
evangélista: örömhír hozó, hittérítő

bojtár: pásztor munkáját segítő legény

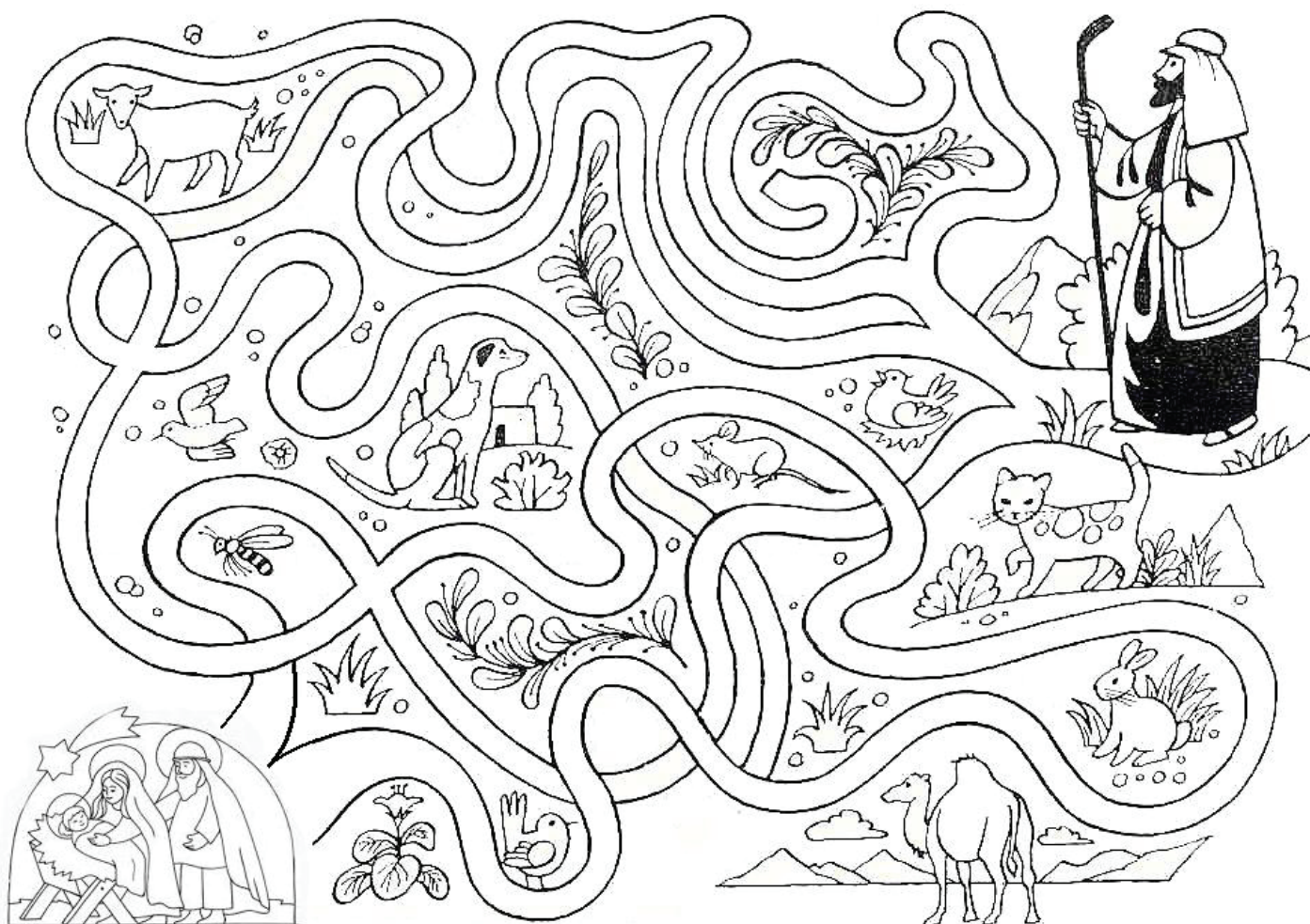
áldás: Istentől kapott segítség

malaszt: áldás (isteni kegyelem)

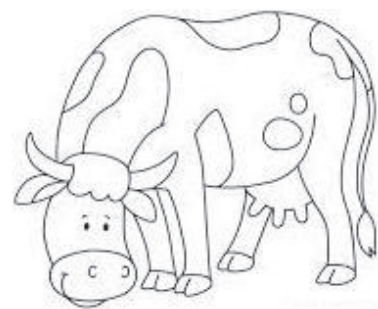
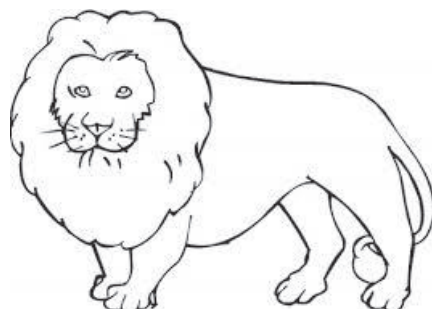
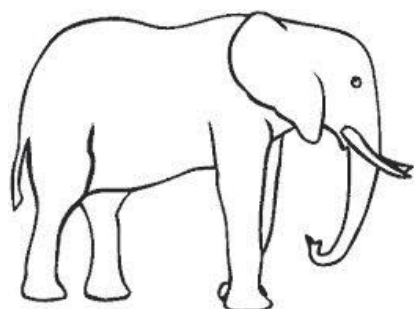
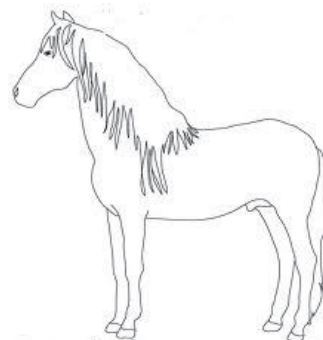
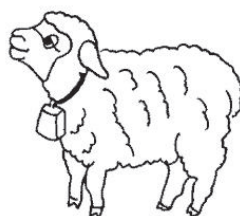
1. Színezd ki, mi jelezte a Kis Jézus születését!

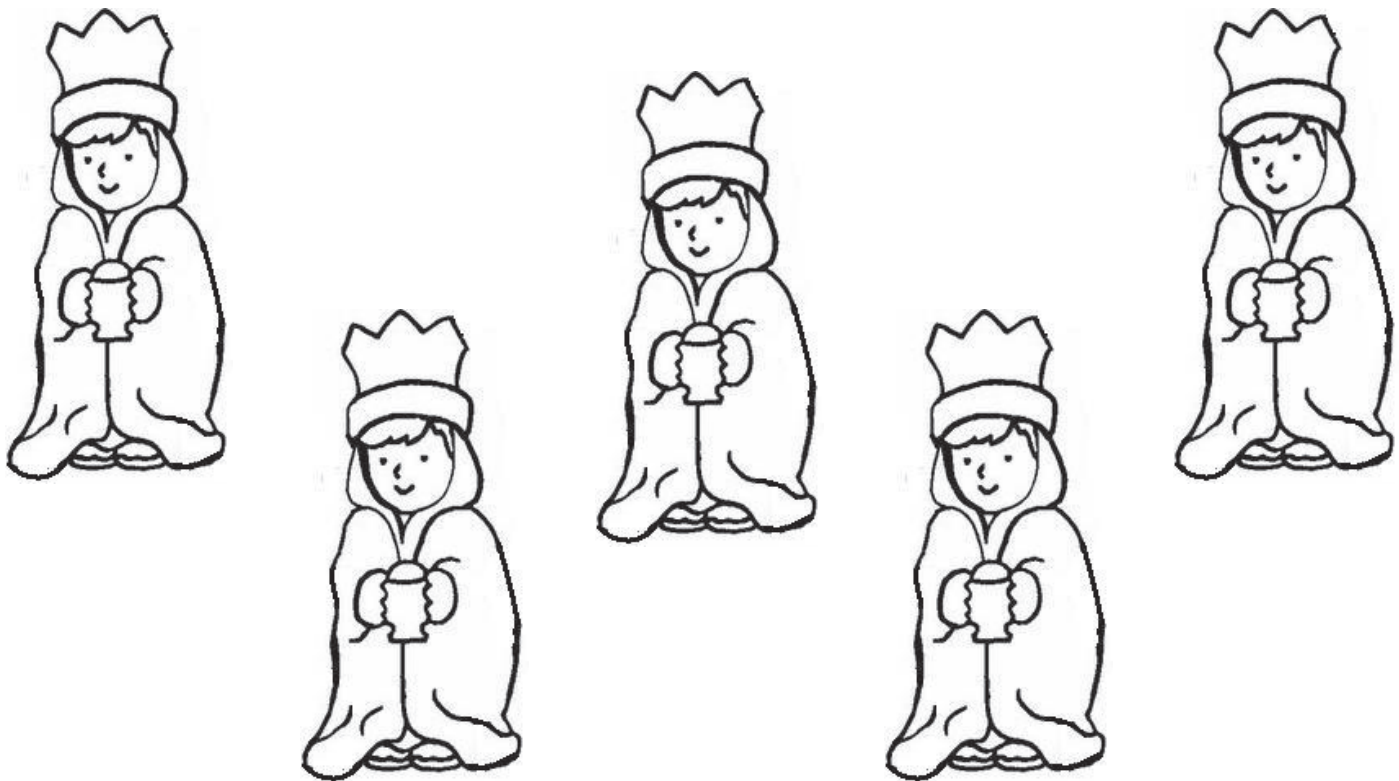
2. Keresd meg, melyik úton jut el a pásztor a Szent Családhoz!

3. Színezd ki azokat az állatokat, amelyek bent lehettek Jézus születésekor az istállóban!

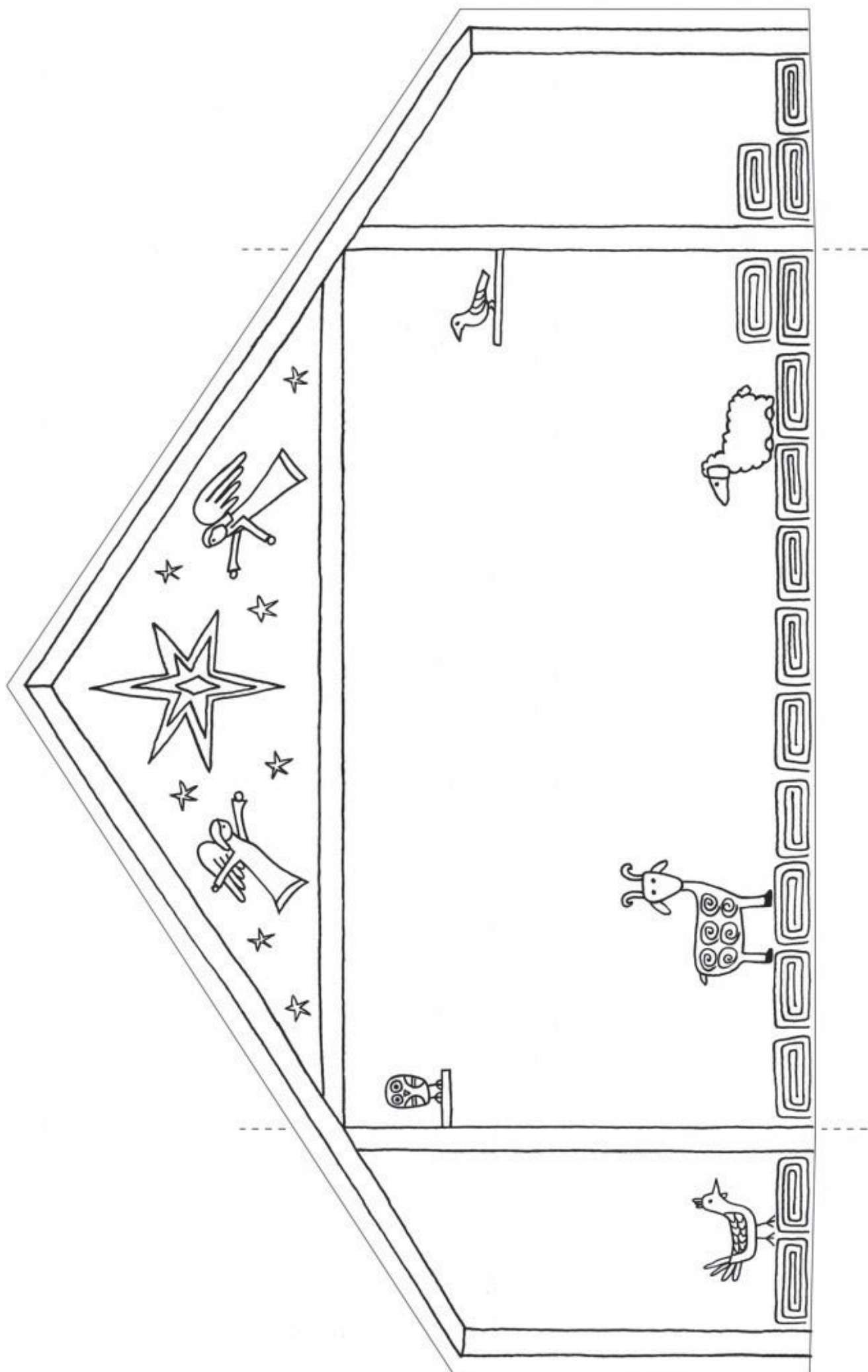
4. Hány király ment Jézushoz? Annyit színezz ki!

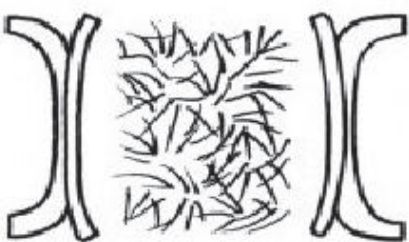
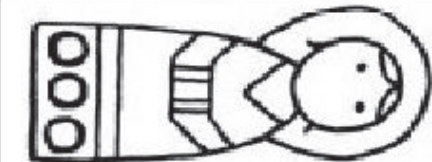
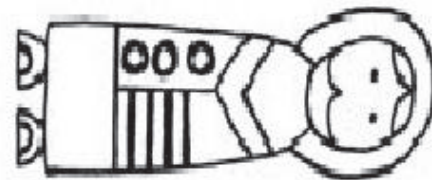
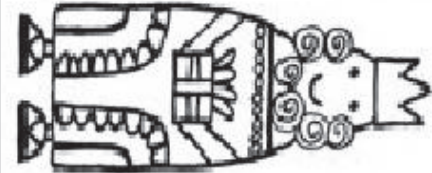
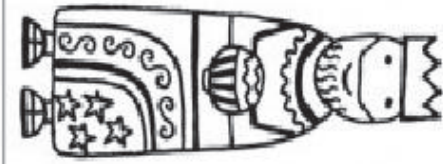
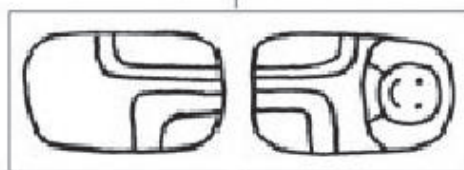
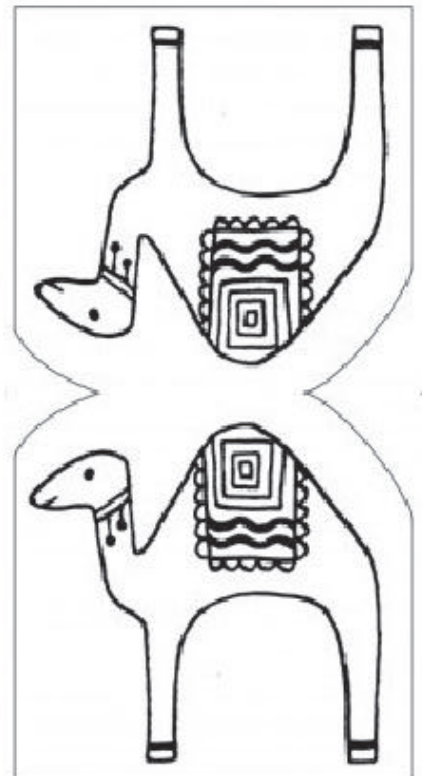
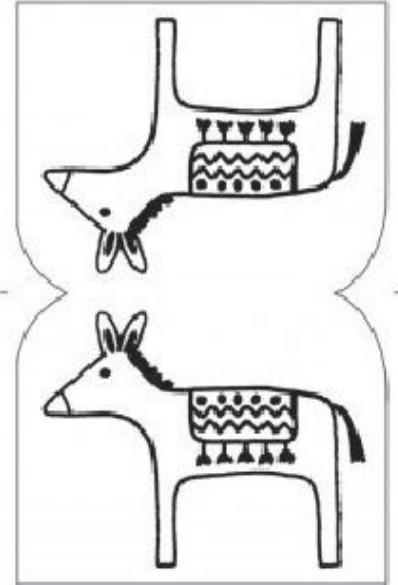
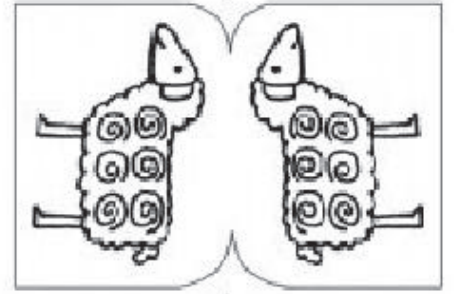

5. A két rajz nem egyforma. Keresd meg az öt különbséget!

6. Rajzold le a legkedvesebb karácsonyi élményedet!

Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény
Segédanyag múzeumpedagógia foglalkozáshoz
TÁMOP 3.2.8.B-12/1-2012-0041 Múzeumi Kincskereső Program Hajdúsámsonban